

Β΄ ΤΑΞΗ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ
ΛΑΤΙΝΙΚΑ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

« Quid est » inquit « mea Tertia? Cur tristis es? Quid tibi accidit? » « Mi pater » respondit illa « Persa periit ». Perierat enim catellus eo nomine, quem puella multum amabat. Tum pater Tertiae dixit « omen accipio ». Sic ex fortuito dicto spem praeclari triumphi animo praesumpsit.

ob repentinum monstrum terror animos militum invaserat et exercitus fiduciam amiserat. Tum Sulpicius Gallus de caeli ratione et de stellarum lunaeque statu ac motibus disputavit eoque modo exercitum alacrem in pugnam misit. Sic liberales artes Galli aditum ad illustrem illam Paulianam victoriam dederunt.

1. Να μεταφραστούν στα νέα ελληνικά τα παραπάνω δύο αποσπάσματα.

(μονάδες : 40)

« Τι είναι» είπε « Τερτία μου; Γιατί είσαι λυπημένη; Τι σου συνέβη; » «Πατέρα μου» απάντησε εκείνη « ο Πέρσης πέθανε ». Είχε πεθάνει πράγματι (ένα) σκυλάκι με αυτό το όνομα, το οποίο η κοπέλα πολύ αγαπούσε. Τότε ο πατέρας είπε στην Τερτία « δέχομαι τον οιωνό ». Έτσι από τυχαίο λόγο προγεύτηκε στην ψυχή του την ελπίδα (ενός) περιλάμπρου θριάμβου.

εξαιτίας του ξαφνικού παράξενου και φοβερού θεάματος τρόμος είχε καταλάβει τις ψυχές των στρατιωτών και ο στρατός είχε χάσει την αυτοπεποίθησή (του). Τότε ο Σουλπίκιος Γάλλος μίλησε για τη φύση του ουρανού και για τη στάση και τις κινήσεις των αστεριών και της σελήνης και με αυτόν τον τρόπο έστειλε το στρατό πρόθυμο (ή με αναπτρωμένο το ηθικό) στη μάχη. Έτσι οι ελευθέρια τέχνες του Γάλλου άνοιξαν το δρόμο για εκείνη τη λαμπρή νίκη του Παύλου.

2α. Να δοθούν οι πτώσεις που ζητούνται στους παρακάτω τύπους :

fortuito dicto : η αιτιατική και η αφαιρετική πληθυντικού

spem : η ονομαστική ενικού και η αιτιατική πληθυντικού

praeclari triumphi : η γενική πληθυντικού

exercitum alacrem : η γενική, η δοτική και η αφαιρετική των δύο αριθμών

(μονάδες : 4)

αιτιατική πληθυντικού: fortuita dicta – αφαιρετική πληθυντικού: fortuitis dictis
 ονομαστική ενικού: spes– αιτιατική πληθυντικού: spes
 γενική πληθυντικού: praeclearorum triumphorum

Γεν. exercitus alacris exercituum alacrium
Δοτ. exercitui alacri exercitibus alacribus
Αφαιρ. exercitu alacri exercitibus alacribus

2β. Να κλιθούν οι τύποι όπου ζητείται :
caeli : στον αριθμό που βρίσκεται
ratione : στον αριθμό που βρίσκεται
illustrem : το ουδέτερο στους δύο αριθμούς

(μονάδες : 6)

caelum – caeli – caelo – caelum – caelum – caelo

ratio – rationis – rationi – rationem – ratio – ratione

Ενικός Αριθμός : illustre - illustris - illustri – illustre – illustre - illustri
Πληθυντικός Αριθμός illustria- illustrium - illustribus - illustria - illustria - illustribus

2γ. Να δοθούν οι τύποι που ζητούνται στις παρακάτω αντωνυμίες :
quid : η ονομαστική πληθυντικού του ίδιου γένους και η αιτιατική ενικού του θηλυκού
mea : η κλητική ενικού του αρσενικού και η γενική πληθυντικού του θηλυκού
illa : η γενική ενικού του ίδιου γένους και η αιτιατική πληθυντικού του αρσενικού
eo (πρώτο απόσπασμα): η γενική ενικού του αρσενικού και η αιτιατική πληθυντικού του ίδιου γένους

(μονάδες : 4)

quae (ον. πληθ.) – quem (αιτ. εν.)
 mi / meus (κλητ. εν.) – mearum (γεν. πληθ.)
 illius (γεν. εν.) - illos (αιτ. πληθ.)
 eius (γεν. εν.) – ea (αιτ. πληθ.)

3α. Να γραφούν οι τύποι που ζητούνται στα παρακάτω ρήματα :
est : το β' ενικό οριστικής ενεστώτα και παρακειμένου
accipio : το β' ενικό οριστικής ενεστώτα και μέλλοντα στην παθητική φωνή
praesumpsit : οι μετοχές σε όλους τους χρόνους στις δύο φωνές
disputavit : το ίδιο πρόσωπο σε παρατατικό, μέλλοντα, υπερσυντέλικο και συντ. μέλλοντα
misit : το απαρέμφατο του ενεστώτα και στις δύο φωνές
dederunt : το απαρέμφατο του παρακειμένου και το σουπίνο

(μονάδες : 6)

ενεστώτας: es – παρακείμενος: fuisti
 ενεστώτας: acciperis (- re) – μέλλοντας: accipieris (-re)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

Μτχ. Ενεστώτα : praesumens (- ntis)

Μτχ. Μέλλοντα : praesumpturus – a- um

ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

Μτχ. Παρ/νου: praesumptus –a- um

Παρατατικός: disputabat – μέλλοντας: disputabit – υπερσυντέλικος: disputaverat –
 συντ. μέλλοντας: disputaverit

Ενεργ. Φωνή : mittere

Παθητ. Φωνή : mitti

απαρέμφατο παρακειμένου: dedisse – σουπίνο: datum

3β. perii : να δοθεί το ίδιο πρόσωπο στους υπόλοιπους χρόνους

(μονάδες : 5)

ΕΝ. perit
 ΠΡΤ. peribat
 ΜΕΛ. peribit
 ΠΡΚ. periiit
 ΥΠΕΡΣ. perierat
 Σ.Μ. perierit

4α. Να αναγνωριστεί η συντακτική θέση των όρων που βρίσκονται σε αιτιατική και αφαιρετική πτώση (σε εμπρόθετη ή απρόθετη μορφή) του πρώτου αποσπάσματος.

(μονάδες : 8)

eo : επιθετικός προσδιορισμός στο nomine
 nomine : αφαιρετική της ιδιότητας στο catellus
 quem : αντικείμενο στο ρήμα amabat
 omen : αντικείμενο στο ρήμα accipio
 ex dicto: εμπρόθετος προσδιορισμός της αιτίας (συγκεκριμένα εξωτερικού αναγκαστικού αιτίου) στο ρήμα praesumpsit
 fortuito : επιθετικός προσδιορισμός στο dicto
 spem : αντικείμενο στο ρήμα praesumpsit
 animo: αφαιρετική του δηλώνει στάση σε τόπο (μεταφορικά) ή τρόπο και προσδιορίζει το praesumpsit

4β. «omen accipio» : να εξαρτηθεί η περίοδος από τη φράση : Pater dixit

(μονάδες : 5)

Pater dixit se omen accipere.

4γ. Να αναγνωριστεί ο συντακτικός ρόλος των παρακάτω όρων του δεύτερου αποσπάσματος :

terror, caeli, stellarum, eo(que), in pugnam, aditum

(μονάδες : 6)

terror: υποκείμενο του ρήματος *invaserat*
 caeli : γενική κτητική στο *ratione*
 stellarum : γενική υποκειμενική στο *statu – motibus*
 eo(que) : επιθετικός προσδιορισμός στο *modo*
 in pugnam : εμπρόθετος προσδιορισμός του σκοπού στο *misit*
 aditum : αντικείμενο στο *dederunt*

5. ob repentinum monstrum: να αποδοθεί η επιρρηματική σχέση με άλλους εμπρόθετους προσδιορισμούς.

(μονάδες : 6)

per , propter repentinum monstrum
 [ex , de repentino monstro]

6. Να αντιστοιχίσετε του όρους της Α' στήλης με τους κατάλληλους όρους της Β' στήλης (ένας όρος πλεονάζει):

Α' Στήλη: Ποιητές

Οβίδιος
 Πόπλιος Βεργίλιος Μάρων
 Λουκρήτιος
 Κόιντος Οράτιος Φλάκκος

Β' Στήλη: Έργα

Για τη φύση των πραγμάτων
 Μεταμορφώσεις
 Για την αρχιτεκτονική
 Αινειάδα
 Ωδές

Οβίδιος – Μεταμορφώσεις
 Πόπλιος Βεργίλιος Μάρων - Αινειάδα
 Λουκρήτιος - Για τη φύση των πραγμάτων
 Κόιντος Οράτιος Φλάκκος - Ωδές

(μονάδες : 10)